

Hjem > Promilleafgiftsfonden > 2013 > Formidling og demo af ny viden > **Hvornår skal vintersæden have gødning?**

Hvornår skal vintersæden have gødning?

Vintersæden er i år generelt svagere udviklet end normalt på grund af sen såning og hård vinter. Gødning skal tildeles, så snart væksten kommer i gang.

I år er vintersæden mange steder præget af en sen såning og relativ hård vinter. Det betyder, at vintersæden fra forårets begyndelse generelt er svagere end normalt. Tildeling af gødning skal ske så snart, der ikke kan forventes mere vinter, og væksten er i gang. I år skal man være opmærksom på [nye regler](#), der forbyder udkørsel af handelsgødning på snedækket og frossen jord.

Når jorden er optøet, og plantevæksten er begyndt, kan og må gødningen derimod godt tildeles på let frost med udsigt til optøning. Alle forsøg viser, at udbyttet ikke er påvirket ret meget af tidspunktet for første tildeling, men specielt i år anbefales det at udbringe gødningen, så snart vækstsæsonen begynder for at få afgrøden hurtigt i gang.

Hvis der anvendes gylle på arealet, kan gylle enten erstatte første tildeling i marts eller anden tildeling i april, mens den supplerende handelsgødning tildeles "omvendt". Ved anvendelse af gylle tidligt, skal man sikre svovlforsyningen til afgrøden ved at tildele en NS-gødning senest medio april.

I tabel 1 er vist en oversigt over anbefalede udbringningstidspunkter for kvælstof i vintersæd. Anbefalingen er udarbejdet efter at optimere kerneudbyttet og gælder ved salg af kornet uden priskorrektion for protein. Med høje priser på protein i soyaskrå eller rapsskrå kan det betale sig at ændre strategien i vinterhvede til opfordring. Se tabel 2.

Tabel 1. Tidspunkter for tilførsel af kvælstof i handelsgødning. Tallet i parentes angiver, hvor meget kvælstof, der anbefales udbragt første gang.

Afgrøde	Delt gødskning Første tilførsel 1)	Anden tilførsel	Gødskning på én gang
Vinterhvede	Begyndende vækst (40-80 kg N/ha) (el. ca. 40 pct. af samlet behov)	Medio til sidst i april	Midt i april
Vinterbyg	Begyndende vækst (40-80 kg/ha)	Primo til midt i april	Først i april
Vinterrug	Begyndende vækst (40-80 kg/ha)	Sidst i april	Sidst i april
Vintertriticale	Begyndende vækst (40-80 kg/ha)	Ultimo april/Først i maj	midt/ultimo april
Vinterraps	Begyndende vækst (80 kg/ha)	Primo april	Først i marts

¹⁾ Efter korn, hvor marken ikke tidligere er tilført husdyrgødning, øges mængden 20-30 kg pr. ha ved første tildeling. Første tildeling må først ske, når al sne er væk, og markerne er optøet til 15 cm dybde. Udkørsel på "morgenfrost" er tilladt, hvis overfladen tør op i løbet af dagen.

Følgende resultater fra et stort forsøgsarbejde bør indgå i overvejelserne:

- Udbyttet er uafhængigt af, om første gødningstilførsel sker først eller sidst i marts, blot den kommer ud inden 1. april.
- Der er størst behov for tidlig tilførsel i svage marker, der skal buske sig i foråret.
- I kraftige marker stiger tilbøjeligheden til lejesæd jo tidligere og jo mere kvælstof, der udbringes. Derfor bør man trække tidspunktet for første tildeling af kvælstof i kraftige vintersædsmarker og ikke tildele for meget kvælstof.
- På JB 1 og 3 bør der ikke bringes mere end 40 kg kvælstof ud i marts af hensyn til risikoen for udvaskning.
- Der er ikke nogen afgørende forskel mellem forskellige gødningstyper. For urea og flydende kvælstofgødninger er det vigtigt, at anden tildeling sker senest midt i april for at begrænse ammoniakfordampningen.

Gødskning af foderhvede til opfordring på egen bedrift

Der er pt. høje priser på soyaskrå og rapsskrå. Det betyder, at værdien af protein i korn er høj. Således har korn med 10,5 pct. protein en værdi, der er 2-4 kr. pr. hkg højere end korn med 9,5 pct. protein. Ved at ændre strategien for tilførsel af kvælstof, kan man påvirke proteinprocenten. Generelt stiger proteinprocenten jo senere kvælstoftilførslen gives. Dette giver dog en risiko for, at udbyttet begrænses.

I tabel 2 er givet forslag til kvælstofstrategier, hvor proteinindholdet kan hæves 0,5 pct. enhed eller mere i forhold til, at al kvælstofgødning er tildelt medio april. Ved de anførte strategier er risikoen for tab af udbytte som følge af en forsommeretørke minimal, men stigende med faldende JB-nr. og i afgrøder med svag rodudvikling.

Tabel 2. Forslag til kvælstofstrategier i foderhvede til opfordring på egen bedrift

Primo marts, kg N i handels-gødning	Marts – medio april, gylle	Medio april, gylle	Ultimo april, gylle	Primo maj, Medio maj
40-80		Resten eller gylle		
30-40		Gylle		20-30
40-60			Gylle	0-20
20-30	Gylle			30-50

Brødhvede

Hvis der satses på at nå en høj proteinprocent, skal kvælstofmængden ved første tildeling reduceres til ca. 50 kg kvælstof pr. ha. Ellers tildeles typisk fra 40 kg kvælstof pr. ha til 50 pct. af den planlagte tilførsel pr. ha.

Gødningstype

Valg af gødningstype er beskrevet i [Plantenytt nr. 737](#).

Ved første tilførsel anbefales det at bruge en svovlholdig gødning. Svovl bør altid tilføres sammen med første kvælstoftildeling. Hvor der er brug for fosfor og kalium, bør dette også tilføres ved første gødskning. Ved brug af urea skal man både passe på ammoniakfordampning og sikre afgrødens svovlforsyning på anden måde.

På arealer, hvor der er manganmangel, kan tilførsel af svovlsur ammoniak forbedre tilgængeligheden af mangan i jorden. Svovlsur ammoniak bør dog kun bruges, hvor der er manganmangel, idet risikoen for fordampning af ammoniak er større end fra NS-gødninger generelt. Tilførsel af svovlsur ammoniak mod manganmangel bør suppleres med udsprøjtning af mangan senere på foråret. Et alternativ til anvendelse af svovlsur ammoniak er

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development'

coatning af gødning med manganholdige midler.

Se også [dyrkingsvejledninger](#) for de enkelte vintersædsafgrøder på LandbrugsInfo.

Kontakt din [lokale rådgivningsvirksomhed](#), hvis du vil vide mere om dette emne.